

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีศุลกากร
ของด่านศุลกากรในเขตภาคเหนือของไทย

ผู้เขียน

นางสาวฐิตยาภา ไสริญาติ

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ.ดร. นิตติ

พันชมิตร

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผศ.ดร. ไพรัช

กาญจนการุณ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างภาษีศุลกากรของสำนักงานศุลกากรภาคที่ 3 และศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีศุลกากรของด่านศุลกากรในเขตภาคเหนือ โดยใช้ข้อมูลทศนิยมรายปี ข้อมูลมีลักษณะเป็นข้อมูลแบบพาแนล ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2549-2553 โดยการศึกษาโครงสร้างภาษี ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการนำเสนอข้อมูล ส่วนการวัดประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษี ใช้สัดส่วนร้อยละของผลการจัดเก็บรายได้ภาษีศุลกากรที่จัดเก็บได้จริงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด (GPP) และดัชนีค่าความพยายามในการจัดเก็บภาษี (Tax effort) และการวิเคราะห์ความไหวตัวของรายได้ภาษีศุลกากร

ผลการศึกษาโครงสร้างภาษีศุลกากรของสำนักงานศุลกากรภาคที่ 3 พบว่า ด่านศุลกากรที่จัดเก็บรายได้ภาษีให้กับสำนักงานศุลกากรภาคที่ 3 ได้มากที่สุด คือด่านศุลกากรแม่สอด โดยในระยะเวลา 5 ปีที่ทำการศึกษา มีการจัดเก็บรายได้ภาษีได้โดยเฉลี่ย 133.291 ล้านบาท ซึ่งปีงบประมาณที่จัดเก็บได้มากที่สุดคือ ปีงบประมาณ 2552 อันดับที่ 2 คือด่านศุลกากรเชียงแสน มีการจัดเก็บรายได้ภาษีได้โดยเฉลี่ย 78.131 ล้านบาท ซึ่งปีงบประมาณที่จัดเก็บได้มากที่สุดคือ ปีงบประมาณ 2551 และอันดับที่ 3 คือด่านศุลกากรท่าอากาศยานเชียงใหม่ มีการจัดเก็บรายได้ภาษีได้โดยเฉลี่ย 70.586 ล้านบาท ซึ่งปีงบประมาณที่จัดเก็บได้มากที่สุดคือ ปีงบประมาณ 2549

การวัดประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาษีศุลกากรเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนร้อยละของผล
การจัดเก็บรายได้ภาษีศุลกากรที่จัดเก็บได้จริงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด (GPP) ซึ่งแยก
พิจารณาเป็นรายจังหวัด เฉพาะจังหวัดที่มีด่านศุลกากรตั้งอยู่ คือ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย
แม่ฮ่องสอน ตาก และน่าน พบว่า ส่วนใหญ่แล้วอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ และค่าความพยายามในการจัดเก็บ
รายได้ภาษี (Tax effort) พบว่า ส่วนใหญ่แล้ว อยู่ในระดับที่ต่ำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายปีก็มี
แนวโน้มในการจัดเก็บลดลงทุกปี สาเหตุหลักที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก อัตราภาษีศุลกากรที่ลดลงเป็น
0% ซึ่งเป็นมาตรการที่ลดการกีดกันทางการค้าของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเตรียมความพร้อม
ในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่กำลังจะเกิดขึ้นในปี 2558 จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มี
การจัดเก็บรายได้ภาษียลดลง

สำหรับผลการศึกษาความไหวตัวของรายได้ภาษีศุลกากร พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความไหว
ตัวของภาษีศุลกากรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด (GPP) มีค่าต่ำกว่า 1 แสดงว่าระบบภาษี
ศุลกากรมีความสามารถในการทำรายได้ให้รัฐอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

Independent Study Title A Study of Tariff Revenue Collection Efficiency of
Customs Houses in Northern Thailand

Author Miss Thitiyapa Soriyat

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Dr. Nisit Panthamit Advisor

Asst. Prof. Dr. Pairut Karnchanakaroon Co-advisor

ABSTRACT

The independent research aimed to study in two areas which included (1) Tariff structures of the Regional Customs Bureau 3 (2) Tariff Revenue Collection Efficiency of Customs Houses in Northern Thailand. Annual panel secondary data between 2549 and 2553, as well as tariff structures were used in the study and would be presented in the form of descriptive statistic. Revenue percentage collected by the customs house compared with the GPP per province, index of an effort in tax collection and tax inconsistency were used for tariff revenue collection efficiency measurement.

The results show that the Mae Sot customs house had the highest tax revenue collection. On average, in the last 5 years, the tax office collected 133.291 million baht which was the highest amount of tax collected in 2552. The second highest amount of revenue was collected at the Chiang San customs house which collected 78.131 million baht. This tax office collected the highest in year 2551. The third highest tax collection was at Chiang Mai airport customs office, with 70. 586 million baht collected. The highest level was collected 2549.

The tariff revenue collection efficiency measurement compared with revenue percentage collected by the customs office compared with the GPP per province, in Chiang Mai,

Chiang Rai, Mae Hong Son, Tak and Nan, was low. The tax effort was low and the annual tax collection tended to decrease every year due to new 0% tax regulations issued for trade barriers reduction for ASEAN members.

Additionally, the coefficient of tax inconstancy of the GPP per province was lower than 1; meant that the efficiency of tax system in generating revenue for the country was low.